

створенні книги. Численні багатобарвні ініціали, фігурні заставки, зображення євангелістів виконані з вражаючою майстерністю. Всі фігури та кольори обведені золотом, фігури обведені геометрично-складною рамою.

Отже, досліджуючи художні особливості рукописних книг XI ст., можна підкреслити, що цінність даних творів образотворчого мистецтва полягає в майстерності зображення заставок та особливостях написання тексту, орнаментальних оздоблень, філігранного підходу до створення книг, під час якого застосовуються художні засоби, інколи тотожні ювелірному мистецтву. Це характеризує високий рівень майстерності художників та переписувачів Київської Русі.

***Науковий керівник:** старший викладач кафедри ОДПМ,
Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького,
Н. Б. Середа*

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Вілкул Т. Л. Мініатюра книжкова / Енциклопедія історії України: Т. 6: Ла-Ми / Інститут історії НАН України. Київ: «Наукова думка», 2009. 790 с.: іл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до матеріалу: http://www.history.org.ua/?termin=Miniatura_knyzhkova
2. Бокань В. А., Польовий Л. П. Історія культури України: навчальний посібник. Київ: МАУП. 2002. 254 с.
3. Толочко П. П. Київська Русь. Київ: Абрис. 1996. 359 с.

***Валентина Молинь,**
кандидат мистецтвознавства, доцент,
завідувач кафедри образотворчого мистецтва та академічних дисциплін,
Косівський інститут прикладного та декоративного мистецтва
Львівської національної академії мистецтв,
Іван Молинь,
викладач відділу художнього дерева,
Косівське училище прикладного та декоративного мистецтва
Львівської національної академії мистецтв,
м. Косів*

ТРАДИЦІЇ РІЗЬБЯРСЬКОЇ ДИНАСТІЇ ШКРІБЛЯКІВ-КОРПАНЮКІВ У ТВОРЧОСТІ ПЕТРА КОРПАНЮКА

З ім'ям славного майстра Юрія Івановича Шкрібляка (1822-1884) з Яворова пов'язана нова епоха в розвитку різьбярства на Гуцульщині. Справу Юрія Шкрібляка продовжили і примножили три його сини – Василь, Микола та Федір, а згодом розвивали майстри наступних поколінь цієї династії – онуки й правнуки. Свої твори різьбярі династії

Шкрібляків презентували на багатьох виставках й неодноразово удостоювались високих нагород. Різьблення стало традиційним заняттям, яке передавалося з роду в рід. Важливо, що ця родинна справа не переривається до сьогодні. Зміцнюється генеалогічне дерево родини, потужні корені якої сягають близько двох століть.

Петро Васильович Корпанюк – сучасний представник славетної різьбярської династії Шкрібляків-Корпанюків – є праправнуком Юрія Шкрібляка та внуком Юрія Корпанюка. Народився він 3 червня 1958 року в селі Яворів Косівського району Івано-Франківської області. 1977 року успішно закінчив Косівський технікум народних художніх промислів ім. В. Касіяна, здобув фах художника-майстра художніх виробів із дерева. Згодом працював творчо у Косівському художньо-виробничому комбінаті, удосконалюючи майстерність виконання авторських виробів з дерева, брав участь у художніх виставках, що відбувалися в Косові, Коломиї, Івано-Франківську, Львові, Києві, Москві, а також у Польщі, Угорщині, Франції, Німеччині й Канаді. Він учасник виставок родини Корпанюків у Коломиї (1982, 1987) та Косові (1992).

Від 1992 року Петро Корпанюк – член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, а від 1993 – член Національної спілки художників України. Свої твори митець представляв на всеукраїнських художніх виставках – «Різдвяний салон – 2002» (Київ), Великодня виставка (Полтава, 2002), «Великодня» (Луганськ, 2003), «Автентика і час» (Київ, 2003), «Світ Божий як Великдень» (Луцьк, 2010; Івано-Франківськ, 2012). На Всеукраїнському вернісажі «Різдвяний салон – 2003» експонувалися скринька і таріль «Вифлеємська зірка» (різьблення, інкрустація бісером), репродукція якого розміщена на суперобкладинці виданого альбому про згадану виставку [1].

Петро Корпанюк – лауреат районної премії ім. Юрія Шкрібляка в галузі декоративно-прикладного мистецтва (Косів, 2003), делегат III з'їзду Національної спілки майстрів народного мистецтва України (Київ, 2004).

Персональні виставки творчих робіт майстра відбулися у Косівській регіональній організації Національної спілки художників України (1998, 2009), у Косівському музеї народного мистецтва та побуту Гуцульщини (2010, 2018). Родинна виставка відбулася у Національному музеї народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Кобринського в Коломиї (2012). Однією з найбільш вагомих персональних була виставка в залах Національної спілки майстрів народного мистецтва України в Києві (2006), на якій також експонувалися різьблені творчі роботи дружини Світлани і сина Тараса [2].

2010 року Петрові Корпанюку присвоєно почесне звання «Заслужений майстер народної творчості України».

Петро Корпанюк – майстер із власним творчим почерком. Дивлячись на його твори, відчувається справді професійний підхід до виконання художніх виробів з дерева, декорованих різьбленням та інкрустацією. Стосовно асортименту виробів, насамперед слід назвати тарелі, скриньки, портретні рамки, що було притаманне і для Юрія Корпанюка. У тарелі П. Корпанюка «Дідові візерунки» своєрідним відлунням звучить властиве творам Ю. Корпанюка виконання різьблення з уведенням для інкрустації темної

породи деревини та бісеру. Саме для підкреслення головних мотивів орнаменту майстер застосовував бісер. Спорідненість із творами дідуся в підсиленні головних мотивів декору інкрустацією бісером чи перламутром спостерігаємо в тарелях Петра Васильовича «Гуцульський край», «З глибини віків», «Всесвіт», «Наш духовний світ». Порівнюючи принципи композиційного вирішення, можна зауважити, що Петро Корпанюк надає перевагу поділу декорованої поверхні на шість, вісім чи дванадцять частин. Це добре простежується у тарелях «Сузір'я», «Незалежність», «Різдвяна ніч». Характерні мотиви «гачки», «крижики», «колоски», «листочки», «кучері», «ружі», «пшенички», «копанички», а також варіанти їх поєднання і технічно досконале виконання, вказують на власний авторський почерк. У доробку майстра бачимо розмаїття тарелів, а також рахви, цукерниці, миски, чаші, підноси, вази для квітів, писанки, портретні рамки.

Привертають увагу скриньки, що своєю формою нагадують низькі саркофагоподібні скрині на коротких ніжках із двосхилим віком, пишно декоровані різьбленням та інкрустацією. У музеї в Канаді зберігається різьблена скриня більших розмірів (шириною 120 см і заввишки 70 см).

Петро Корпанюк має добрі дизайнерські здібності, про що засвідчують розроблені ним і виготовлені з дерева малі архітектурні форми: альтанки для відпочинку, криниці, брами, указівні знаки-дороговкази до населених пунктів, музеїв, заповідників, парків.

Упродовж багатолітньої праці Петро Корпанюк виконав значну кількість творів виставкового характеру: декоративні тарелі, скриньки, скрині, рамки, альбоми, писанки, свічники-трійці, рахви, чаші, вази, цукерниці, підноси, миски. Частина з них зберігається у збірках музеїв Косова, Коломиї, Львова, Києва.

Свій 60-літній ювілей митець зустрів з вагомим здобутком. Персональна виставка творчих робіт Петра Корпанюка «Відгомін минулого – подих сучасності» у Косівському музеї народного мистецтва та побуту Гуцульщини влітку 2018 року вкотре підтвердила потужний генетичний код різьбярської родини Шкрібляків-Корпанюків [3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Фотографія – це мистецтво [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://14.cbo.org.ua/gallery/фотографія-це-мистецтво/>
2. Фотографія – це мистецтво [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mystetstvophotografii.blogspot.com/p/blog-page.html>
3. Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>